

Uraohjauksen sanasto selkeällä suomen kielellä

Tekijät:

Maria Mäkelä, Annina Voutilainen,
Mirja Pitkänen, Sari Aarnio sekä Marjo Liette

Keuda

Suomalainen koulutusjärjestelmä

koulutus (kouluttaa)

Mitä olet opiskellut, milloin ja missä koulussa.

koulutusjärjestelmä

koulutus+järjestelmä

Koulutusjärjestelmä tarkoittaa kaikkea koulutusta. Esimerkiksi Suomessa koulutusjärjestelmä on varhaiskasvatus (päiväkoti), esiopetus (esikoulu), perusopetus (peruskoulu), toisen asteen koulutus (ammattikoulu ja lukio) sekä korkeakoulutus (ammattikorkeakoulu ja yliopisto). Lisäksi on aikuiskoulutus.

tutkinto

Tutkinto tarkoittaa, että sinä opiskelet koulutuksessa vaaditun määrän opintoja ja valmistut. Kun sinulla on tutkinto, sinä osaat tämän alan riittävän hyvin ja olet ammattilainen.

alkukartoitus

alku+kartoitus (kartoittaa)

Asiantuntija arvioi sinun kanssa mahdollisuudet saada työpaikan, opiskella ja kotoutua. Asiantuntija arvioi myös, mitä koulutusta ja palveluita tarvitset.

yhteishaku

yhteinen+haku (hakea)

Yhteishaku tarkoittaa, että voit hakea moneen kouluun yhdellä hakulomakkeella. On erikseen toisen asteen yhteishaku keväällä ja korkea-asteen yhteishaku keväällä ja syksyllä.

jatkuva haku

Sinä voit lähettää hakemuksen silloin kun sinä haluat ja voit aloittaa opiskelun talvella, keväällä, kesällä tai syksyllä.

peruskoulu

perus+koulu

Peruskoulu on koulu, jossa on 9 luokkaa. Peruskoulussa sinä opiskelet erilaisia aineita, esimerkiksi kieliä ja matematiikkaa. Peruskoulu on pakollinen. Lapset menevät peruskouluun yleensä 7-vuotiaana.

aikuisten perusopetus

aikuinen+perus+opetus

Peruskoulu yli 18-vuotiaalle. Voit opiskella aikuisten perusopetuksessa, jos et ole käynyt peruskoulua ja olet yli 18-vuotias.

päättötodistus

päättö+todistus

Kun olet suorittanut kaikki opinnot, saat päättötodistuksen. Päättötodistuksessa on tiedot siitä, mitä olet opiskellut, kuinka paljon olet opiskellut ja arvostelu/arvosana opinnoista.

toinen aste

Toinen aste tarkoittaa ammatillista koulutusta tai lukiokoulutusta.

lukio

Lukio on toisen asteen oppilaitos. Voit hakea lukioon, kun olet käynyt peruskoulun. Lukiossa sinä opiskelet erilaisia aineita, esimerkiksi matematiikkaa, kieliä ja historiaa, mutta et voi valmistua ammattiin.

ylioppilastodistus

yli+oppilas+todistus

Sinä saat ylioppilastodistuksen, kun olet suorittanut lukion lopussa ylioppilaskirjoitukset hyväksytysti.

kaksoistutkinto

kaksi+tutkinto

Sinä suoritat lukion ja ammatillisen perustutkinnon yhtä aikaa.

ammatillinen perustutkinto

ammatillinen perus+tutkinto

Voit suorittaa ammatillisen perustutkinnon peruskoulun jälkeen. Kun olet suorittanut ammatillisen perustutkinnon, sinulla on ammatti ja voit mennä töihin.

ammattitutkinto

ammatti+tutkinto

Voit suorittaa ammattitutkinnon, kun sinulla on alan työkokemusta. Kun olet suorittanut ammattitutkinnon, olet ammattilainen. Voit suorittaa ammattitutkinnon myös ammatillisen perustutkinnon jälkeen.

erikoisammattitutkinto

erikois+ammatti+tutkinto

Voit suorittaa erikoisammattitutkinnon, kun sinulla on ensin alan työkokemusta ja osaat oman alan vaativimmat tehtävät.

osaamiskartoitus

osata+kartoitus

Osaamiskartoitus tarkoittaa, että sinä kerrot ja näytät asiantuntijalle, mitä sinä osaat ja mitä sinä olet oppinut aikaisemmin. Sen jälkeen katsotaan yhdessä, mitä sinun täytyy oppia lisää, että voit opiskella tai työskennellä.

HOKS (henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma)

Sinä teet suunnitelman opettajan kanssa, kun aloitat opiskelun. Suunnitelmaan kirjoitetaan, mitä sinä osaat ja mitä sinun pitää vielä opiskella ja oppia.

OPVA

OPVA tarkoittaa opiskeluvalmiuksia tukevia opintoja. Jos opiskelet ammatillisessa koulutuksessa, voit saada lisää tukea ja aikaa opintojen aikana esimerkiksi matematiikan, suomen tai muiden kielten opiskeluun tai tietokoneen käyttöön opiskelussa. OPVA auttaa sinua opiskelussa.

TJK = työpaikalla järjestettävä koulutus

Sinä harjoittelet ja opiskelet ammattia työpaikalla.

koulutussopimus

koulutus+sopimus

Kun sinä harjoittelet työtä työpaikalla, tehdään kirjallinen sopimus. Koulutussopimuksessa lukee, että sinä harjoittelet työtä työpaikalla, mutta et saa palkkaa.

oppisopimus

oppi (oppia)+sopimus

Oppisopimus tarkoittaa, että sinä opit ammatin, kun teet työtä työpaikalla ja opiskelet koulussa. Sinulla on työsopimus ja saat palkkaa.

näyttö-

Näyttö tarkoittaa, että sinä näytät, kuinka osaat asian. Esimerkiksi näyttötehtävä tarkoittaa, että sinä teet käytännön tehtävän ja näytät, miten sinä osaat sen.

osaamispiste (osp)

osaaminen (osata)+piste

Osaamispiste kertoo, kuinka paljon olet opiskellut tutkinnossa. Esimerkiksi ammatillinen perustutkinto on 180 osaamispistettä.

osatutkinto

osa+tutkinto

Osatutkinto tarkoittaa, että sinä et opiskele koko perustutkintoa. Sinä teet vain yhden tai kaksi näyttötutkintoa ja menet sitten töihin. Jos sinä opiskelet osatutkinnon, koulutus on lyhyempi, esimerkiksi puoli vuotta tai yksi vuosi.

tutkinnon osa

Tutkinnon osa on osa ammatillista tutkintoa. Voit opiskella tutkinnon osan, jos haluat lisää osaamista, mutta et halua suorittaa koko tutkintoa.

tutkintotodistus

tutkinto+todistus

Kun olet suorittanut kaikki tutkintoon vaadittavat opinnot hyväksytysti, saat tutkintotodistuksen. Todistus on paperi, jossa on tiedot sinun opinnoista.

korkea aste/kolmas aste

Korkea aste tarkoittaa yliopistoa tai ammattikorkeakoulua.

korkeakoulu

korkea+koulu

Sinä voit opiskella korkeakoulussa ammattikoulun tai lukion jälkeen. Korkeakoulu on yliopisto tai ammattikorkeakoulu.

ammattikorkeakoulu

ammatti+korkea+koulu

Korkeakoulu, jossa opiskelu on käytännönläheistä ja työelämälähtöistä. Voit hakea ammattikorkeakouluun, jos olet suorittanut lukion tai ammatillisen tutkinnon.

akateeminen

Korkeakoulutasoinen

avoin ammattiopisto/ammattikorkea- koulu/yliopisto

Avoin tarkoittaa, että kaikki voivat opiskella.

väyläopinnot

väylä+opinto

Väyläopinnot ovat avoimen ammattikorkeakoulun tai avoimen yliopiston opintoja. Kun olet suorittanut riittävästi väyläopintoja, voit hakea opiskelemaan tutkintoon ammattikorkeakouluun tai yliopistoon. Väyläopinnot hyväksytään osaksi tutkintoa.

aikuiskoulutus

aikuinen+koulutus

Koulutus aikuiselle, joka haluaa lisätä osaamistaan.

lisäkoulutus

lisä+koulutus

Lisäkoulutus tarkoittaa samaa kuin täydennyskoulutus. Lisäkoulutuksessa saat lisää osaamista työhösi. Lisäkoulutus voi olla lyhyt tai pitkä.

täydennyskoulutus

täydennys+koulutus

Täydennyskoulutus tarkoittaa samaa kuin lisäkoulutus. Täydennyskoulutus voi olla lyhyt tai pitkä.

jatkokoulutus, jatko-opinnot

jatko+koulutus

Jatko-opinnot tarkoittavat, että sinä jatkat opiskelua esimerkiksi peruskoulun jälkeen.

osaamisen tunnistaminen

Osaamisen tunnistaminen tarkoittaa sitä, että esimerkiksi koulu tai työpaikka ymmärtää, mitä sinä olet oppinut ja mitä osaat.

osaamisen tunnustaminen

Osaamisen tunnustaminen tarkoittaa sitä, että sinun ei tarvitse opiskella uudestaan samaa asiaa, jonka sinä osaat. Jos sinä olet esimerkiksi aikaisemmin opiskellut eri koulussa ja sinulla on todistus, sinun ei tarvitse opiskella samaa asiaa uudestaan.

opintorekisteriote/opintosuoritusote

opinto+rekisteri+ote/

opinto+suoritus+ote

Opintorekisteriote/opintosuoritusote kertoo, mitä olet opiskellut, kuinka paljon sekä arvosanan.

ennakkotehtävä

ennakko+tehtävä

Tehtävä, jonka sinä teet ennen kurssia tai koulutusta.

pääsykokeet, valintakokeet

pääsy+koe, valinta+koe

Pääsykokeet/valintakokeet tarkoittaa, että koulu valitsee opiskelijat ja järjestää testin. Jos suoritat pääsykokeet hyväksytysti, saat opiskelupaikan.

soveltuvuustestit, -kokeet

soveltuvuus (soveltua)+testi

Soveltuvuustesti kertoo, oletko sinä sopiva alalle ja sopiiko ala sinulle.

Opiskelusanasto

elinikäinen oppiminen

elää+ikäinen oppiminen

Ihminen oppii uusia asioita koko elämänsä ajan.

oppimisympäristö

oppiminen+ympäristö

Oppimisympäristö tarkoittaa sitä, missä opit ja mitä materiaaleja käytät. Oppimisympäristö voi olla esimerkiksi työsal, työpaikka tai luokka. Oppimisympäristö voi olla esimerkiksi myös Moodle, Pinja tai internet.

osaaminen (osata)

Osaaminen tarkoittaa sitä, mitä sinä tiedät ja osaat tehdä.

osaamisen kehittäminen (kehittää)

Osaamisen kehittäminen tarkoittaa sitä, mitä sinun täytyy tehdä, että osaat lisää.

ohjaus (ohjata)

Ohjaus tarkoittaa, että sinä keskustelet esimerkiksi opettajan tai opinto-ohjaajan kanssa ja te yhdessä suunnittelette sinun elämän tavoitteita. Opettaja tai opinto-ohjaaja voi ohjata sinua, kun mietit, mitä sinä haluat tehdä.

opinto-ohjaaja (OPO)

Opinto-ohjaaja tukee sinua opiskelussa ja auttaa sinua suunnittelemaan opiskelua.

opiskelutaidot

opiskelu+taito

Opiskelutaidot tarkoittavat sitä, miten osaat etsiä tietoa, oppia uutta, ymmärtää ja muistaa. Sinua auttaa, kun ymmärrät, millainen opiskelija olet, millainen motivaatio sinulla on ja mikä auttaa sinua oppimaan.

oppimistyyli

oppiminen+tyyli

Oppimistyyli tarkoittaa, että ihmiset oppivat eri tavoilla. Ihminen voi oppia parhaiten esimerkiksi niin, että hän kuuntelee, kysyy ja keskustelee. Kaikilla on oma oppimistyyli.

motivaatio

Motivaatio tarkoittaa sitä, kuinka paljon haluat tehdä jonkin asian ja saavuttaa omat tavoitteet.

itsearviointi

itse+arviointi (arvioida)

Sinä arvioit itse omaa opiskeluasi tai työskentelyäsi. Esimerkiksi miten sinä opiskelit kurssilla tai miten sinä teit tehtävän ja mikä meni hyvin sekä mitä voit tehdä paremmin ensi kerralla.

mind map=ajatuskartta

Ajatuskartta auttaa sinua oppimaan ja muistamaan asioita. Ajatuskarttaan voit piirtää kuvia ja kirjoittaa tärkeitä avainsanat ja yhdistää ne viivoilla. Ajatuskartan avulla voit tehdä esimerkiksi muistiinpanot.

etä-

Etä tarkoittaa, että sinä opiskelet tai teet työtä kotona.

erityinen tuki

Erityinen tuki tarkoittaa, että voit saada opiskeluun ja oppimiseen tukea, jos sinulla on oppimisvaikeus, sairaus, vamma tai muu syy.

erityisen tuen suunnitelma

Jos tarvitset erityistä tukea, asiantuntijat tekevät suunnitelman sinun kanssasi, miten sinua voidaan tukea ja auttaa opiskelussa.

erityisopettaja

erityinen+opettaja

Erityisopettaja työskentelee koulussa. Erityisopettaja opettaa ihmisiä, jotka tarvitsevat opiskelussa enemmän tukea ja apua.

tukiopetus

tuki+opetus

Tukiopetus tarkoittaa, että sinä saat lisää apua opiskeluun.

keudaattori

Keudaattori on tukipaja Keudan opiskelijalle. Keudaattori tukee ja auttaa sinua opiskelussa.

kuraattori

Kuraattori on koulun sosiaalityöntekijä. Kuraattori auttaa lapsia ja nuoria erilaisissa asioissa. Myös aikuiset voivat saada apua esimerkiksi asuntoasioissa.

Itsensä tunteminen

itsensä johtaminen (johtaa)

Suunnittelet ja päätät itse, miten ja missä järjestyksessä teet annetut tehtävät/työt.

itseohjautuvuus

itse+ohjautuvuus

Selvität itse, mitä haluat ja toimit sen mukaan itsenäisesti.

itsetuntemus

itse+tuntemus (tuntea)

Tiedät sinun omat vahvuudet ja heikkoudet. Itsetuntemus kehittyy elämäkokemuksen myötä.

itsetunto

itse+tunto

Mitä ajattelet itsestäsi ja sinun taidoista.

kompetenssi = pätevyys, kyvykkyy

Osaat käyttää tietoja ja taitoja eri tilanteissa oikealla tavalla.

muutosvalmius

muutos (muuttua)+valmius

Kuinka hyvin osaat toimia uusilla tavoilla ja sopeutua muutoksiin.

pätevöityä, pätevyys

Sinulla täytyy olla tietty koulutus työhön, esimerkiksi opettajan työssä täytyy olla pedagoginen pätevyys eli opettajan koulutus.

resilienssi

Pystyt sopeutumaan uusiin tilanteisiin.

vahvuudet

Sinun hyvät puolet. Ne asiat, joissa sinä olet hyvä. Esimerkiksi huolellisuus ja sosiaalisuus ovat vahvuuksia. Myös kielitaito voi olla vahvuus.

Työelämän sanastoa

toimiala

toimi+ala

Millä alalla yritys toimii. Toimialoja ovat esimerkiksi teollisuus, rakentaminen ja sosiaali- ja terveyspalvelut.

elinkeino

elää+keino

Millä alalla työskentelet, mistä saat palkkaa. Elinkeinoja ovat esimerkiksi teollisuus, maatalous ja palveluala.

ammatti

Työ, johon voit päteväytyä, valmistua tietyllä koulutuksella.

ammatinvalinta

ammatti+valinta

Sinä valitset, mitä työtä haluat tehdä.

ura

Ihmisen erilaisista ammateista elämän aikana muodostuva/syntyvä kokonaisuus.

urapolku

ura+polku

Sinun työt/ammatit peräkkäin elämän aikana: työhistoria ja tulevaisuuden työtehtävät.

urasuunnitelma

ura+suunnitelma

Suunnitelma, jossa mietit mitä työtä haluat tehdä tulevaisuudessa ja mitä sinun pitää opiskella, että voit päästä työhön.

uraohjaaja

ura+ohjaaja

Uraohjaaja auttaa sinua suunnittelemaan tulevaa työelämää.

uraohjaus = uravalmennus

ura+ohjaus/valmennus

Uraohjaaja tai joku muu auttaa sinua esimerkiksi keskustelun avulla miettimään tulevaa työelämääsi.

mentorointi

Kokeneempi työntekijä tukee toista työntekijää esimerkiksi keskustelun avulla.

sparraus = vertaa mentorointi

Toinen henkilö tukee toista ihmistä ja auttaa häntä löytämään oikeita ratkaisuja tai toimimaan oikein.

kelpoisuus(ehdot)

kelpoinen+ehdot

Työllä on tietyt vaatimukset (tiedot ja taidot), jotka työntekijän tai työnhakijan tulee osata.

asiantuntija, asiantuntijuus

asia+tuntija tai asia+tuntijuus

Ihminen, joka osaa ja tietää jonkun asian hyvin ja osaa ratkaista ongelmia.

osatavoite

osa+tavoite

Voit jakaa tavoitteen eli päämäärän osiin ja tehdä yhden osan kokonaisuudesta ja sitten jatkaa muiden tavoitteiden suorittamista.

palaute

Toinen ihminen kertoo sinulle, oletko työskennellyt tai opiskellut hyvin ja mitä pitäisi kehittää.

työelämätaidot

työ+elämä+taito

Taidot, joita tarvitset työelämässä.

ammattillinen osaaminen = ammattitaito

Taidot ja osaaminen, joita tarvitset työtehtävissä.

erityisosaaminen

erityinen+osaaminen

Sinulla on tiettyyn alaan liittyvää tietoa ja taitoa erityisen paljon, voit käyttää työssäsi.

vuorovaikutustaidot

vuoro+vaikutus+taito

Taidot, joita tarvitset, kun keskusteleet ja kommunikoit ihmisten kanssa. Vuorovaikutustaitoja ovat taito kuunnella, halu ymmärtää mitä toinen ihminen sanoo, taito perustella omia ajatuksia ja mielipiteitä ja sanaton viestintä.

asiakaspalvelutaidot

asiakas+palvelu+taito

Taidot, joita tarvitset, kun palvelet asiakkaita esimerkiksi kampaajalla, kaupassa tai myyntitehtävissä.

oppimistaidot

oppiminen+taito

Taidot, joita tarvitset, kun opiskelet. Oppimistaitoihin kuuluu esimerkiksi tieto, millä tavalla itse oppii parhaiten, erilaiset opiskelutekniikat, motivaatio, taito etsiä tietoa...

sosiaaliset taidot

Taidot, joita tarvitset, kun olet yhdessä muiden ihmisten kanssa. Jos sinulla on hyvät sosiaaliset taidot, sinun on helppo olla ryhmässä ja keskustella ihmisten kanssa.

tietotekniset taidot

tieto+tekniikka

Taidot, joita tarvitset, kun käytät tietokonetta.

kielitaito

kieli+taito

Taito puhua, kirjoittaa ja ymmärtää eri kieliä.

yhteistyötaidot

yhteis+työ+taito

Taito tehdä asioita yhdessä ryhmän kanssa.

ongelmanratkaisutaidot

ongelma+ratkaisu (ratkaista)+taito

Taito selviytyä ongelmista, ratkaista ongelmatilanteita.

empatia

Taito ymmärtää, miltä toisesta ihmisestä tuntuu.

Työn hakeminen

rekrytointi

Työnantaja etsii ja palkkaa uuden työntekijän työpaikalle.

henkilöstöalan yritys

henkilöstö+ala yritys

Yritys, joka rekrytoi tai vuokraa työntekijöitä toisille työpaikoille. Työpaikan ei tarvitse itse etsiä työntekijää, vaan henkilöstöalan yritys etsii ja välittää työntekijän.

verkosto

Ihmiset, jotka tunnet ja jotka voivat ehkä auttaa sinua työpaikan saamisessa. Verkosto voi olla myös ihmiset, jotka tunnet sosiaalisessa mediassa.

piilotyöpaikka

piilo+työ+paikka

Työpaikka, johon työnantaja ei hae työntekijää avoimesti. Piilotyöpaikan voit löytää esimerkiksi, kun lähetät avoimen hakemuksen kiinnostavaan työpaikkaan.

työpaikkailmoitus

työ+paikka+ilmoitus

Ilmoitus lehden tai internetin rekrytointisivustolla, josta voit lukea millainen työtehtävä on avoinna ja miten tehtävään voi hakea.

kriteerit työnhakijalle

Millainen koulutus ja työkokemus sinulla täytyy olla, että voit hakea työpaikkaa. Myös millainen ihminen sinun pitää olla, että voit saada työpaikan.

hakijalta edellytetään / hakijalta edellytämme

Millainen koulutus ja työkokemus sinulla täytyy olla, että voit hakea työpaikkaa. Myös millainen ihminen sinun pitää olla, että voit saada työpaikan.

hakijalta toivotaan / hakijalta toivomme / eduksi katsotaan / katsomme eduksi

Millainen koulutus ja työkokemus olisi hyvä, mutta ei pakollinen, työpaikkaan. Millaisia taitoja ja ominaisuuksia työntekijällä olisi hyvä olla.

työn vaativuus

Kuinka vaikeaa tai raskasta työ on esimerkiksi fyysisesti tai henkisesti. Vaativassa työssä sinulla täytyy olla paljon taitoja ja osaamista.

soveltuva koulutus

Sopiva koulutus työhön. Sinulla ei tarvitse olla yhtä tiettyä koulutusta, vaan moni erilainen koulutus voi olla työhön sopiva.

hakuaika

haku+aika

Kuinka kauan aikaa sinulla on lähettää hakemus työpaikkaan. Milloin viimeistään pitää hakea työpaikkaa.

palkkatoive

palkka+toive

Jos työpaikkailmoituksessa kysytään palkkatoivetta, sinun pitää kertoa hakemuksessa kuinka paljon palkkaa haluat saada työstä. Työnantaja päättää palkan.

sähköinen työnhakulomake

sähköinen työ+haku+lomake

Työpaikan internetsivuilla lomake, jonka täytät, kun haluat hakea työpaikkaa yrityksestä.

työnhakijaprofiili

työ+hakija+profiili

Kun täytät sähköisen työnhakulomakkeen ja kerrot itsestäsi (esimerkiksi koulutus, työkokemus ja työnhakutavoite). Vastauksista syntyy sinun työnhakijaprofiili.

CV, ansioluettelo

ansio+luettelo

Ansioluettelossa kerrot kuka olet, mitä olet aikaisemmin opiskellut, millaista työkokemusta sinulla on ja mitä osaat. Lähetä ansioluettelo työhakemuksen liitteenä, kun haet töitä.

työkokemus

työ+kokemus

Mitä töitä olet tehnyt aikaisemmin (myös työharjoittelut) ja kuinka kauan, mitä olet oppinut työpaikoilla.

korttikoulutukset

kortti+koulutus

Esimerkiksi hygieniapassi, työturvallisuuskortti. Koulutus ja koe, joka sinun täytyy tehdä ennen kuin voit saada töitä. Esimerkiksi keittiötyössä sinulla täytyy olla hygieniapassi.

suosittelija

Ihminen, joka tuntee sinut ja osaa kertoa millainen työntekijä tai opiskelija olet. Suosittelija on yleensä sinun aikaisempi esimies tai työpaikkaohjaaja. Suosittelijan nimi ja yhteystiedot kirjoitetaan ansioluetteloon. Muista aina kysyä suosittelijalta, saako kirjoittaa hänen tietonsa ansioluetteloon.

työhakemus

työ+hakemus

Työhakemuksessa kirjoitat työnantajalle, miksi olet kiinnostunut työpaikasta, mitä osaat, miksi olisit hyvä työntekijä työpaikkaan.

avoin hakemus

Voit lähettää avoimen hakemuksen kiinnostavaan työpaikkaan, vaikka siellä ei ole ilmoituksia avoimista työpaikoista. Avoin hakemus tarkoittaa, että olet kiinnostunut työpaikasta ja haluat hakea sinne töihin, jos avoimia työpaikkoja tulee myöhemmin.

video-CV / videohakemus

video+hakemus

Video, jossa kerrot ansioluettelon tai hakemuksen asiat.

portfolio

Työnäyte, jolla voit näyttää mitä osaat. Portfolio voi olla esimerkiksi valokuvia tai videoita. Esimerkiksi kondiittorin portfolioissa voi olla valokuvia kakkuista, joita on leiponut.

työhaastattelu

työ+haastattelu

Työhaastattelussa voit kertoa enemmän itsestäsi ja sinun osaamisesta ja kuulet lisää työpaikasta.

ryhmähaastattelu

ryhmä+haastattelu

Haastattelu, jossa on yhtä aikaa monta työnhakijaa. Ryhmähaastattelussa tärkeää on osata toimia ryhmässä ja keskustella.

videohaastattelu

video+haastattelu

Työnantaja lähettää sinulle sähköpostilla linkin, josta pääset vastaamaan haastattelukysymyksiin videolla. Videohaastattelun jälkeen työnantaja voi vielä kutsua haastatteluun työpaikalle.

itsensä esittely, hissipuhe

Lyhyt oma esittely, jossa kerrot kuka olet, millaisen työpaikan haluat, mitä osaat, miksi sinä olisit hyvä työntekijä työpaikkaan. Sana hissipuhe tulee esittelyn pituudesta: hissipuhe on niin lyhyt, että ehdit kertoa sen yhden hissimatkan aikana.

soveltuvuustesti

soveltuvuus (soveltua)+testi

Testi, jolla työnantaja testaa kuinka hyvin sovit työntekijäksi työtehtäviin. Soveltuvuustesti voi testata esimerkiksi motivaatiota, matemaattisia taitoja tai kielellisiä taitoja.

rikostaustaote

rikos+tausta+ote

Jos haet työpaikkaa, jossa teet työtä lasten kanssa, sinun täytyy antaa työnantajalle rikostaustaote. Rikostaustaote kertoo, oletko tehnyt rikoksia aikaisemmin. Voit tilata sen sähköisesti Oikeusrekisterikeskuksesta.

henkilöturvallisuusselvitys

henkilö+turvallisuus+selvitys

Jos haet työtehtäviin, jossa voit vaarantaa ihmisten turvallisuutta tai voit aiheuttaa taloudellista vahinkoa, työnantaja voi tehdä sinusta henkilöturvallisuusselvityksen. Poliisi tarkistaa esimerkiksi, onko sinulla rikosrekisteriä.

Työsuhde

työsuhde

työ+suhde

Kun olet tehnyt työsopimuksen, sinulla on työsuhde.

työsopimus

työ+sopimus

Kun saat työpaikan, kirjoitat työnantajan kanssa työsopimuksen. Siinä lukee esimerkiksi sinun työaika, kuinka kauan työ kestää, palkka, missä teet työtä, mitä työtehtäviä teet.

työehtosopimus, TES

työ+ehto+sopimus

Työehtosopimus on työnantajan ja ammattiliiton välinen sopimus alan työehdoista. Kaikkien työnantajien täytyy noudattaa työehtosopimusta. Työehtosopimuksessa kerrotaan esimerkiksi minimipalkka, työaika ja tauot. Jokaisella alalla on oma työehtosopimus.

kokoaikainen työ

koko+aikainen työ

Jos sinun työaika on noin 40 tuntia viikossa, sinulla on kokoaikainen työ.

osa-aikatyö

osa+aika+työ

Jos sinun työaika on vähemmän kuin kokoaikaisessa työssä, sinulla on osa-aikatyö. Osa-aikainen työ voi olla esimerkiksi 25 tuntia viikossa.

jatkuva / vakituinen työsuhde

Jos sinun työsopimuksessa ei lue milloin työ loppuu, sinulla on jatkuva tai vakituinen työsuhde. Työsuhde on voimassa toistaiseksi eli niin kauan, että sinä tai työnantaja irtisanotte sopimuksen.

määräaikainen työsuhde

määrä+aikainen työ+suhde

Jos sinun työsopimuksessa lukee, milloin työ loppuu, sinulla on määräaikainen työsuhde. Määräaikainen työsuhde voi olla voimassa esimerkiksi kolme kuukautta tai vuoden. Voit olla esimerkiksi toisen työntekijän sijainen.

vuokratyö

vuokra+työ

Henkilöstöalan yritys vuokraa työntekijän työpaikalle. Työntekijä ei ole työsuhhteessa työpaikkaan, vaan saa palkan henkilöstöalan yrityksestä.

säännöllinen työaika

säännöllinen työ+aika

Jos teet joka päivä yhtä kauan työtä, sinulla on säännöllinen työaika

liukuva työaika

Työn alkamisaika ja loppumisaika eivät ole tarkkoja. Voit esimerkiksi aloittaa työt klo 6–10 ja lopettaa klo 14–18.

vuorotyö

vuoro+työ

Työtä tehdään vuoroissa, esimerkiksi yksi työntekijä on aamuvuorossa, toinen päivävuorossa, kolmas iltavuorossa ja neljäs yövuorossa. Esimerkiksi sairaalassa tehdään vuorotyötä, koska työntekijöitä tarvitaan ympäri vuorokauden.

työvuoro

työ+vuoro

Jokaisella työntekijällä on omat työvuorot, esimerkiksi aamuvuoro tai iltavuoro.

matkustusvalmius

matkustus (matkustaa)+valmius

Jos työtä täytyy tehdä eri paikoissa, sinulla täytyy olla matkustusvalmius. Olet valmis matkustamaan eri paikkoihin tekemään työtä.

koeaika

koe+aika

Kun menet uuteen työpaikkaan, sinulla voi olla alussa koeaika, joka kestää enintään kuusi kuukautta. Koeajalla voit lopettaa työt ilman irtisanomisaikaa. Myös työnantaja voi irtisanoa sinut ilman irtisanomisaikaa, jos et ole sopiva työhön.

irtisanominen

irti+sanominen (sanoa)

Irtisanominen tarkoittaa, että lopetat työsuhteen tai työnantaja lopettaa sinun työsuhteen. Työnantajalla pitää olla syy irtisanomiseen.

perehdyttäminen, perehdytys

Kun aloitat uudessa työpaikassa, työnantajan täytyy perehdyttää sinut. Perehdytyksessä esimies tai työkaveri kertoo sinulle, miten työpaikassa toimitaan ja miten teet työtä. Perehdytyksessä kerrotaan myös työturvallisuudesta.

palkka

Raha, jonka työnantaja maksaa sinulle, kun teet työtä. Palkan määrä lukee työsopimuksessa.

palkansaaja

palkka+saaja

Työntekijä, joka saa palkkaa työstä.

työsuhde-edut

työ+suhde+etu

Kun olet työssä, työnantaja voi tarjota sinulle etuja. Työsuhde-etuja ovat esimerkiksi lounasetu (työnantaja maksaa osan lounaasta), puhelinetu (työnantaja maksaa puhelinlaskun) ja työterveyshuolto.

Uraohjauksen sanasto selkeällä suomen kielellä

Tämä opas on laadittu selkeyttämään sanastoa ja teemoja, jotka liittyvät opiskelijan uraohjaukseen ammatillisessa koulutuksessa. Opas on tuotettu osana OLO-hanketta, jota rahoittaa Opetushallitus.

» **keuda.fi**

#keuda #uniikki #innostava
#saavutettava #omapolku
#työelämäävarten

     YouTube

Keuda